

Kaljukotka (*Aquila chrysaetos*) kaitse tegevuskava eelnõu LISA 1.

Arendustegevustele liigispetsiifilised suunised (tuuleenergeetika)

1. Keeluala tsoon; 0–2 km + EELIS kirje või kaljukotka kaitseks moodustatud hüvitusala

- Tuulikuid ei paigaldata.
- Põhjendus: saatjaandmetes väga tihe kasutus pesalähedal (eriti pesitsusperioodil).
- Hüvitusala on moodustatud kaljukotka kaitseks, hoolimata sellest, kas liik seda ala asustab või mitte.

2. Väga tundlik tsoon (üldjuhul vältida tuulikute paigaldamist); pesast kuni 6 km tsoon

Väga tundlikus tsoonis tuulikute kavandamist ja rajamist **üldjuhul välditakse** (telemeetriaandmed näitavad selles raadiuses piirkonna aktiivset kasutust).

2.1. Tuulikute rajamine väga tundlikus tsoonis on olulise **negatiivse mõjuga** (v.a kui isalinnu saatjaandmed ei tõenda vastupidist), kui esineb vähemalt üks järgmistest tingimustest:

- a. **Kattumine oluliste toitumisaladega (märgalad+freesturbaväljad ja potentsiaalselt olulised rohumaad)** – kavandatav tuuliku asukoht või tuuliku asukohast arvestatud vältimisraadius (1 km) kattub kaljukotka oluliste toitumisaladega.

Oluliste toitumisaladena käsitletakse eelkõige **märgalasid ja freesturbavälju**.

Rohumaade puhul käsitletakse ELME2 projektis kaardistatud niiduökosüsteeme (v.a kuivad rohumaad) ning potentsiaalselt väärtuslikke püsirohumaid (kood 40400; alates ca 2 ha) potentsiaalsete toitumisaladena. Nende alade olulisus kaljukotka toitumisalana võib olla ruumiliselt ja ajaliselt muutuv.

Rohumaa käsitlemine olulise toitumisalana eeldab, et selle ala roll kaljukotka toitumisvõrgustikus on faktiliselt põhjendatav olemasolevate andmete alusel ning hinnatav laiemas ruumilises kontekstis. Hindamisel arvestatakse eelkõige selliseid saakobjekte, mille esinemine on ruumiliselt usaldusväärsemalt määratletav, **sh kanalisi ja nende püsivamaid koondumiskohti (nt tedre mängupaigad)**.

Liikuvate saakobjektide, sh jäneste ja sõraliste, üksik- või lühiajalisi vaatlusi ei käsitleta piisava alusena rohumaa olulisuse määramiseks, kuna nende põhjal ei ole võimalik teha usaldusväärseid järeldusi ala püsiva tähtsuse ega toidubaasi piisavuse kohta.

Kui rohumaa olulisus ei ole usaldusväärsest tõendatav, ei käsitleta seda automaatselt olulise toitumisalana. Toitumisalade piisavust ja võimaliku kao olulisust hinnatakse keskkonnamõju hindamise käigus tervikuna, arvestades kaljukotka territooriumi ulatuses kättesaadava toidubaasi seisundit, mitte üksikute rohumaade olemasolu eraldi.

- b. **Kattumine liikumiskoridoriga oluliste toitumisalade ja kaljukotka kaitseks moodustatud hüvitusalade vahel** – kavandatav tuuliku asukoht jääb pesa ja oluliste

toitumisalade vahelisse regulaarselt kasutatavasse (saatjaandmete analüüs/visuaalsed vaatlused) või tõenäolisesse liikumiskoridori (maakatte analüüs).

2.2. Kui keeld ei rakendu (st kumbki eeltoodud tingimus ei ole täidetud), võib tuulikute paigaldamist 2-6 km raadiuses pesast kaalutleda järgnevatel tingimustel:

- a. Eel- ja järelseire kohustus. Vajalik on hinnata mõju pesitsusele, asustatusele; perioodi pikkus 10 aastat.
- b. Kokkupõrkeriski maandamine. **Automaatne tuvastus + seiskamine on vaikimisi kohustuslik**, välja arvatud juhul, kui eelneva riskihindamise alusel on kokkupõrkerisk väga madal.

3. Tundlik tsoon (paigaldamine tingimuslik); pesast 6–14 km

Tundlikus tsoonis on tuulikute kavandamine **tingimuslikult võimalik**, kuid eesmärk on vältida alasid, kus kaljukotka regulaarne toitumis- ja liikumisaktiivsus on tõenäoline (suured märgalad).

Mõjude hindamisel hinnatakse kohapõhiselt kaljukotka ruumikasutust (sh pesitsusperioodi eripära) ning vajadusel määratakse leevendusmeetmed. Tuulikute rajamisel arvestada p 2.2 toodud tingimustega.